



Psykososialt arbeidsmiljø

Utdanningsforbundet Buskerud

23. april 2024

May-Britt Heimæter

- Relasjonelle og emosjonelle krav og belastninger i barnehage og skole
- Vold og trusler mot lærere





VI UTDANNER NORGE

2024–2027



Ta utgangspunkt
i arbeidsplassen
din....

- ...hvilke faktorer
tenker du har
betydning for at du
skal ha et godt
psykososialt
arbeidsmiljø?
-
-





SYKEPLEIERE

LES MER



BARNEHAGELÆRERE

LES MER



GRUNNSKOLELÆRERE

LES MER



FYSIOTERAPEUTER

LES MER



POLITI

LES MER



Rapport

Relasjonelle og emosjonelle krav og belastninger i arbeidet

En studie av omfang, hndtoring og konsekvenser av relasjonelle og emosjonelle krav i arbeidet blant fem yrkesgrupper

Forfattere:

Marte Pettersen Buvik, Sylvi Thun og Solveig Osborg Ose

Rapportnummer:

2023:01366 - Åpen

Oppdragsgiver:

Unio



Bakgrunn Oppdraget Q

Fremtidens arbeidsmiljø

Emosjonelle krav i yrker som jobber med mennesker

LES MER



Kunnskapsopsummering

Les mer



Kvalitativ intervjuundersøkelse

Les mer



Kvantitativ spørreundersøkelse

Les mer

To problemstillinger:

- Emosjonelle krav og belastninger
- Ansattes vern opp mot brukerrettigheter



Emosjonelle krav

- å regulere og håndtere andres følelser
- å regulere eller håndtere egne følelser
- å tilpasse seg andre mennesker

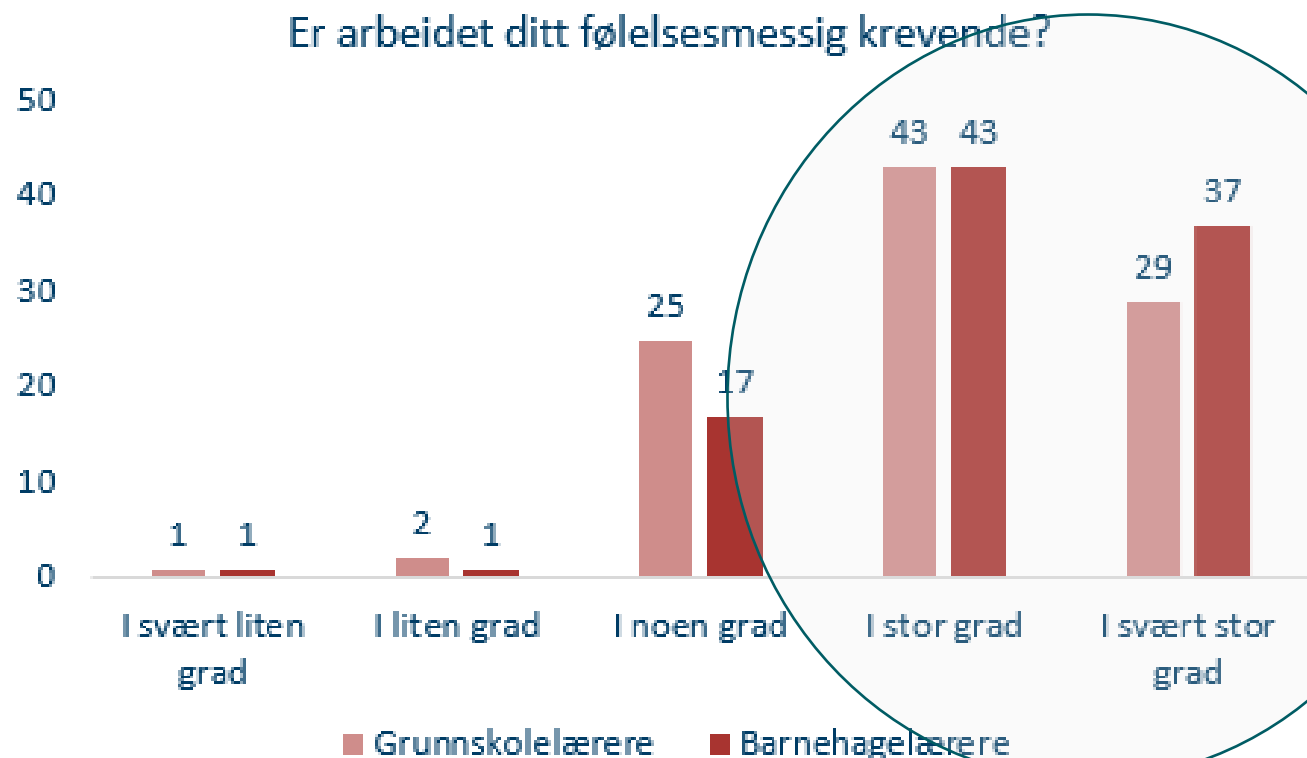
Emosjonell belastning:

Når det blir for mange emosjonelle krav over tid, kan det gå utover helsa



SINTEF

Omfanget av emosjonelle krav



- Til sammen oppgir **72 % av grunnskolelærerne** og **80 % av barnehagelærerne** at arbeidet i stor eller svært stor grad er følelsesmessig krevende

Dette oppleves som belastende

Grunnskolelærere

72%

å ha for liten tid til å imøtekomme behovene for samhandling/samspill med elever/ barn/ foreldre

72%

for lave budsjett

67%

å ikke få utført jobben med den kvaliteten jeg ønsker

Barnehagelærere

85 %

ikke tilstrekkelig ansatte på jobb til å utføre arbeidsoppgavene

79%

å ikke få utført jobben med den kvaliteten jeg ønsker

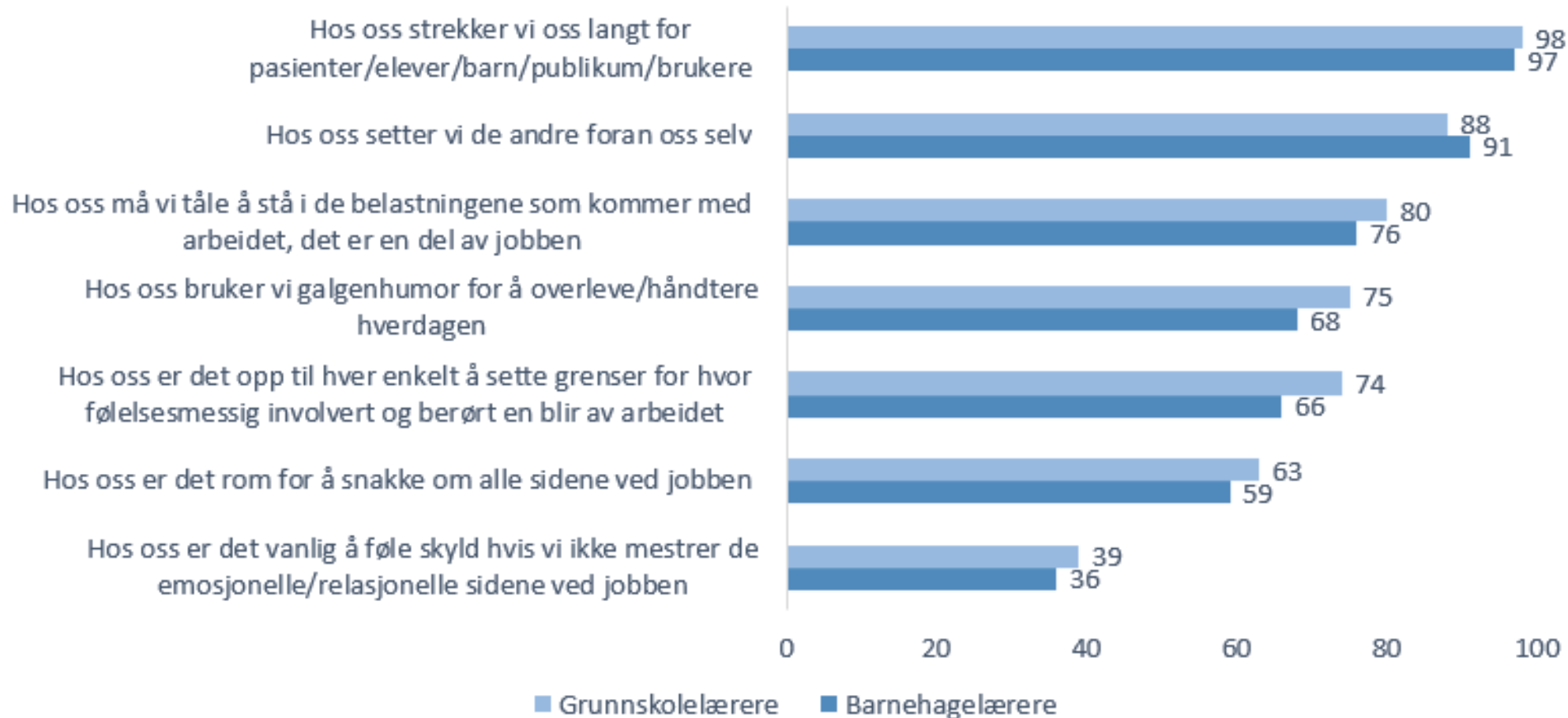
77%

å ha for liten tid til å imøtekomme behovene for samhandling/samspill med elever/ barn/ foreldre



SINTEF

Normer – slik er det hos oss



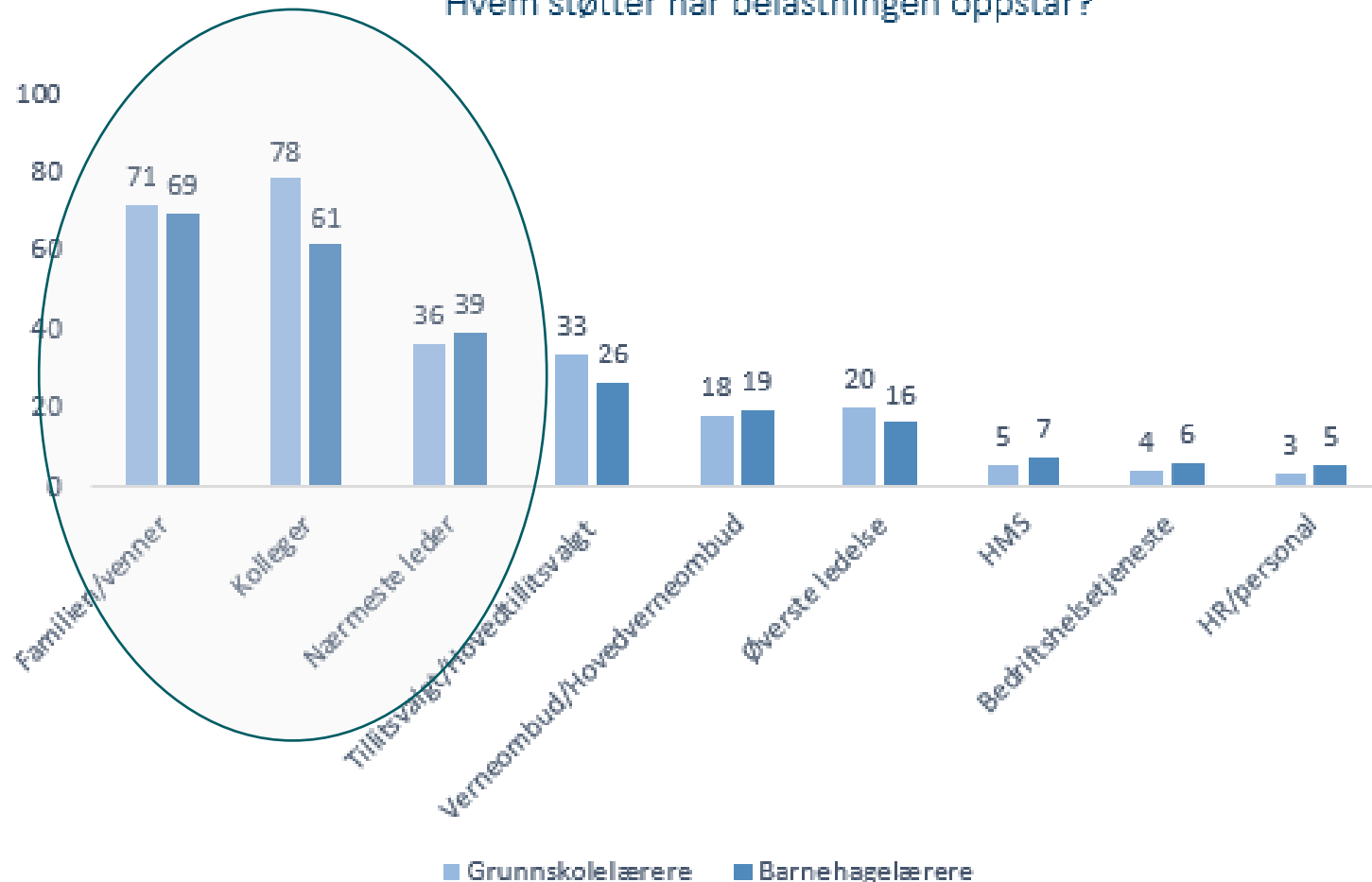
Prosent som er enig/helt enig i påstandene



SINTEF

Håndtering av emosjonelle og relasjonelle krav og belastninger

Hvem støtter når belastningen oppstår?



- Kolleger og familien/venner er den viktigste støtten når belastninger oppstår
- Håndtering av belastende arbeidssituasjon skjer i størst grad ved at nære kolleger snakker sammen uformelt
- Felles møtepunkter i det daglige viktig for å dele og bearbeide inntrykk og for å lufte ut

Kartlegging



66 % av grunnskolelærere

62 % av barnehagelærere

Er helt enig eller enig i at det ikke er systematisk kartlegging av emosjonelle krav og belastninger på arbeidsplassen



Andre funn:

- Alle har behov for **mer kunnskap**, både i utdanningen og på arbeidsplassen.
- Veldig mange svarer at jobben gjør at en har **mindre overskudd** til aktiviteter hjemme.
- Jobben gjør at en ofte har **brukt opp omsorgskapasiteten** når en kommer hjem.
- Belastningen på jobben gjør en **irritabel** hjemme.
- 19 % har hatt **egenmelding** pga, emosjonelle krav siste seks mnd.
- 12 % oppgir at de har vært **sykmeldt**.

Hvordan de har hatt det de siste 4 uken

- hele eller store deler av tiden



Grunnskolelærere

45%

Føler seg utslitt

41%

Har vært anspent

67%

Har vært følelsesmessig utmattet

Barnehagelærere

59 %

Føler seg utslitt

79%

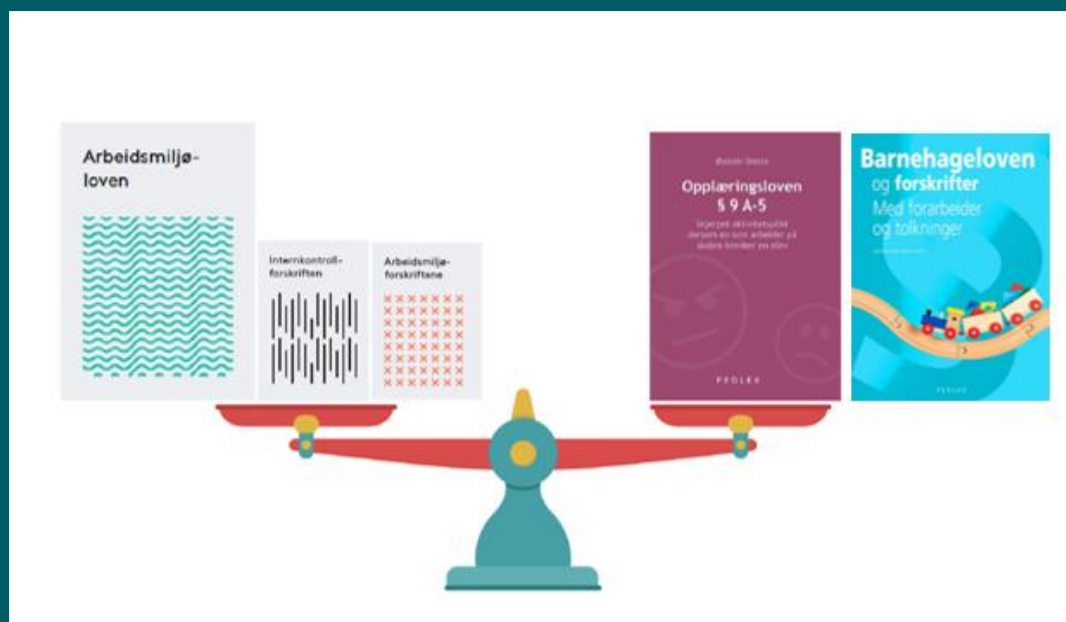
Har vært følelsesmessig utmattet

77%

Har vært anspent



Balanse mellom eget arbeidsmiljø og andres behov og rettigheter



31 % svarer at det i stor eller svært stor grad eksisterer konflikter eller kollisjoner mellom arbeidsmiljøloven og lovverkene de arbeider etter.

Andelen er høyest blant grunnskolelærere (53 prosent) og blant politi (36 prosent), barnehagelærere (34 prosent) og sykepleiere (30 prosent)



SINTEF

Implikasjoner og praktiske råd

1. Øk anerkjennelsen av at det å jobbe med mennesker gir en annen type belastning
2. Økt bevisstheten om bredden av emosjonelle og relasjonelle krav
3. Øk kunnskapsnivået både i utdanningen og på arbeidsplassen
4. Mer systematisk kartlegging og håndtering, bruk det lokale partssamarbeidet
5. Styrk lederstøtten
6. Bruk møtepunkter i hverdagen
7. Gi rom og mulighet for kollegastøtte
8. Bedre balanse mellom jobb og fritid
9. Bedre sammenheng mellom krav og ressurser



Vold og trusler (Sintef)

1 av 3 grunnskolelærerne i utvalget har vært eksponert for **fysisk vold** de siste 12 månedene.

Politi (41 prosent) og grunnskolelærere (38 prosent) er mest eksponert for **trusler om vold** på arbeidsplassen siste 12 måneder.

Håndtering av hendelser med vold og trusler

Blant grunnskolelærere svarer hele 30 prosent at arbeidsplassen i liten eller svært liten grad har en god håndtering av hendelser med vold og trusler.



Undersøkelse blant våre medlemmer som er rektorer/skoleledere:

77 % av lederne oppgir at de har hatt tilfeller av voldshandlinger mot lærere og ledere siste året.
(87 % i grunnskole og 30 % i videregående)

93 % av de som har stått bak voldelig og truende adferd mot lærere og ledere har også stått bak voldelig og truende adferd overfor elever.

79 % sier at kommunene/fylkeskommunene har et avvikssystem som de mener fungerer godt eller noenlunde greit.



Vold og trusler mot lærere og ledere i grunnskole og videregående skole

Undersøkelse blant Utdanningsforbundets medlemmer som er rektorer/skoleledere

10. august – 5. september 2023

56 % svare at skolen i svært stor grad arbeider med tiltak for å forebygge slike hendelser.

Skolene opplever derimot ikke et tilsvarende fokus på forebygging fra skolemyndighetene i området sitt.

81 % av lederne er enige i at skolens ledelse som oftest blir sittende alene med ansvaret for å håndtere vold mot lærere der de jobber.



Vold og trusler mot lærere og ledere i grunnskole og videregående skole

Undersøkelse blant Utdanningsforbundets medlemmer som er rektorer/skoleledere

10. august – 5. september 2023

Fersk undersøkelse om arbeidsmiljø

Truet eller trakassert en eller flere ganger de siste 12 månedene:

2018 1 av 3 lærere

2024 3 av 4 lærere

Opplevd å bli utsatt for fysisk skade og vold de siste 12 månedene:

2018 1 av 4 lærere

2024 2 av 4 lærere



Uttalelse fra landsmøtet:

Vold, trusler og trakassering mot ansatte er ikke en privatsak, det er et arbeidsmiljøproblem



Vil ha nasjonal satsing på forebygging av vold og trusler i skolen

Tall fra Arbeidstilsynet viser at lærere i skole og barnehage er blant gruppene som er mest utsatt for vold og trusler i arbeidslivet. – Vi trenger en nasjonal satsing, og vi trenger det nå, sier Geir Røsvoll.

NYHETSRIKS

Ber kunnskapsministeren ta tak i vold mot lærere

Den økende volden mot ansatte i skolen er uholdbar. Geir Røsvoll, som er innstilt som ny leder for Utdanningsforbundet, ber kunnskapsministeren om å ta tak.



I fjor kom det inn 10.000 anmeldelser om vold, trusler og krenkelser mot skoleansatte i landets 10 største kommuner, og kun et fåtall av sakene endte opp i retten, ifølge Utdanningsnytt. Kunnskapsminister Per Næss (Ap) må ta grep raskt, krever Utdanningsforbundet. (Foto: Stian Lysberg Solum/NTB)

Vold og trusler i skolen



Gå til kurset

Et kurs om forebygging av vold og trusler i skolen.

Arbeidstilsynets satsing

Arbeidsmiljøportalen

Undervisning - Grunnskole

Hva er arbeidsmiljø?

Undervisning - Grunnskole

Hva påvirker arbeidsmiljøet i grunnskolen?

Arbeidsmiljø handler om hvordan vi **planlegger, organiserer og gjennomfører** selve jobben. For å forebygge arbeidsrelatert sykefravær, bør du vite hvor skoen trykker. Her er forskningsbasert innsikt og fakta fra Statens arbeidsmiljøinstitutt.

Levert av **STAMI**

Fakta om bransjen →

Kom i gang!



Arbeidstilsynet

Kontakt oss | Podkast | Nyhetsbrev | Select language | aA

Hva leter du etter?

Søk

Arbeidsforhold HMS Tema Regelverk Godkjenninger

Arbeidstilsynet > Nyheter > Arbeidstilsynet skal rettleie skolene i korleis dei kan forebygge vold og truslar

Arbeidstilsynet skal rettleie skolane i korleis dei kan forebygge vold og truslar

Publisert 19.10.2023 - Lesetid: 5 min

Del f t in

I månadene som kjem, inviterer Arbeidstilsynet ei rekke skolar over heile landet til rettleiing om forebygging av vold og truslar. Utagering mot skoletilsette er eit aukande problem, og Arbeidstilsynet vil gi konkrete råd om korleis klasserommet og skolegården kan bli ein tryggare stad.



Trine Aaen

Pressekontakt

976 40 370

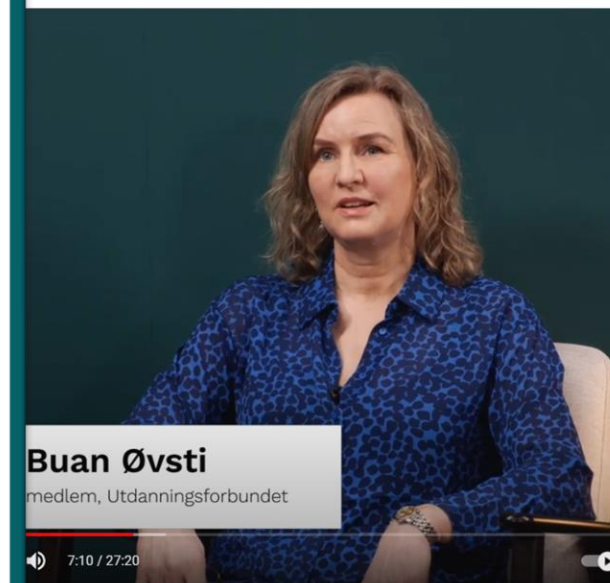
trine.aaen@arbeidstilsynet.no

Les flere nyheter om

Muskel- og
skjelettplager

Psykososialt
arbeidsmiljø

Vold og trusler



Buan Øvsti

medlem, Utdanningsforbundet

7:10 / 27:20

Latest episode



4. 4. Blyanter, bøker og blåmerker

23:00

Både Tore og Ellen har blitt slått på jobben. Grunnskolelærere har fire ganger høyere risiko for å bli yrkesaktive. Hvilke konsekvenser kan det få om arbeidstakere utsettes for vold og trusler, og hva kan



Arbeidstilsynet
812 abonnenter

Abonner

1

KS og arbeidstakerorganisasjo-
nene samarbeider mot vold og
trusler i skolen

Hva tenker dere må til?



Hva trenger skoler og barnehager for å få endret på situasjonen?



Hvem trenger ATV å samarbeide med?



Hva kan ATV gjøre for å komme i gang med dette arbeidet?

Et av våre lokallag oppfordrer i et avisinnlegg følgende tiltak:

1. TYDELIGERE retningslinjer med veiledning for håndheving av lovverket.
2. STYRKE skolene og støtteapparatet til skolene med yrkesgrupper som har kompetanse på atferdsvansker. Dette for å sikre lærerne har kompetanse, føler seg trygge og ivaretatt når de håndterer uønsket atferd blant elever.
3. ØKT samarbeid og koordinering mellom skoleeiere, skoleledelse og ansatte for å utvikle helhetlige tiltak mot skolevold og utagering.
4. TILDELING av tilstrekkelige ressurser til skolene for å kunne iverksette forebyggende tiltak og støtteordninger for elever med utfordrende atferd.

For tillitsvalgte i Unio



Gå til kurset

Et kurs i godt arbeidsmiljøarbeid for
tillitsvalgte i Unio

Velg din bransje

Sykehus

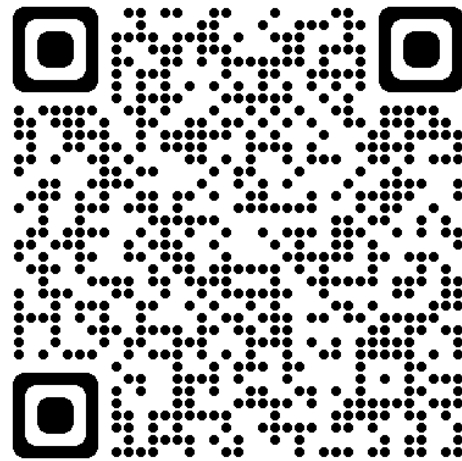
Undervisning

Sykehjem

Barnehage

Kontorarbeidsplasser

Andre bransjer



I kurset får du lære mer om:

- hva arbeidsmiljø er
- hva som har betydning for sykefravær og frafall i din bransje
- hva som påvirker arbeidsmiljøet og hvordan dere kan jobbe for å redusere fravær og frafall
- hva partssamarbeidet og din rolle som tillitsvalgt er

«Tilgang som gjest»